

Kaivoslain uudistuksen ilmasto- ja ympäristövaikutusten arviointi

Suomen ympäristökeskus SYKE

17.9.2021

Esityksen rakenne

- Arvioinnin kohde, toteutus ja kohdentuminen
- Arvioinnin tuloksista
- Arvioinnin epävarmuudet
- Johtopäätöksiä

Arvioinnin kohde ja toteutus

- Arvioinnin kohde: uusi kaivoslaki (säännös- ja perusteluluonnokset elokuu 2021)
 - Vaikutuksia tarkasteltu voimassa olevaan kaivoslakiin verrattuna
 - Arvioinnissa huomioitu lain uudistukselle asetetut tavoitteet
- Arvioinnin toteutus
 - Asiantuntija-arviointi, jota tuettu kirjallisuudella ja työpajatyöskentelyllä
 - Arviointia valmisteltiin kahdessa työpajassa, joihin osallistui sekä Suomen ympäristökeskuksen että työ- ja elinkeinoministeriön asiantuntijoita
- Arvioinnin kohdentuminen: uudistuksen ympäristö- ja ilmastovaikutukset
 - Vaikutuksia arvioitu säädösehdotusten vaikutusten arvioinnista annettujen ohjeiden mukaisesti

Arvioinnin tuloksista

- Uudistuksen ympäristö- ja ilmastovaikutukset eivät merkittäviä, mutta vähäisiä myönteisiä vaikutuksia voidaan havaita, esim.:
 - Kunnan aseman vahvistamisella
 - Kaavoitus mahdollistaa maankäytön ristiriitojen sovittamisen sekä tarkoituksenmukaisen toimintojen sijoittelun
 - Kaivosluvassa jatkossa annettava tarpeellisia määräyksiä mm. puuston, muun kasvillisuuden säilyttämisestä, uusimisesta ja uusista istutuksista kaivostoiminnan aikana ja lisäksi toimenpiteistä, joilla estetään huomattavien vahingollisten ympäristövaikutusten aiheutuminen sekä kaivoksen vaiheittaisesta sulkemisesta
 - Vaikutukset riippuvat annetuista määräyksistä, niiden laajuudesta ja riittävydestä

Arvioinnin tuloksista

- Mahdollisia vähäisiä myönteisiä ympäristövaikutuksia myös muutoksilla malminetsinnän kiellettyjä seurauksia koskevaan säännökseen
 - Säännöksen asema selkenee ja kiellettyjen seurausten tulkinta laajenee
 - Myönteistä, jos koskisi myös maanomistajan luvalla tehtyä malminetsintää
- Kaivostoiminnan vakuuksiin kohdistuvilla muutoksilla ei voida nähdä olevan merkittäviä ympäristö- ja ilmastovaikutuksia
 - Myönteistä, jos vakuudet vastaavat jatkossa suuruusluokaltaan kuluja
 - Voi mahdollistaa nopeamman toiminnan ehkäistä ympäristövahinkoja esim. konkurssitilanteissa

Arvioinnin epävarmuudet

- Voimassa oleva kaivoslaki on ollut vasta vähän aikaa voimassa ja sen aiheuttamista vaikutuksista siksi niukasti tietoa
- Muutokset vaativat kaivosviranomaiselta perusteellisempaa ja laajempaa osaamista sekä tietopohjaa malminetsinnän- ja kaivostoiminnan aiheuttamista tapauskohtaisista ympäristö- ja ilmastovaikutuksista sekä resursseja perehtyä niihin
 - Kuinka sovelletaan uusia säännöksiä, esim. annetaanko uusia määräyksiä ja missä laajuudessa
 - Riski ympäristöluvan ja kaivosluvan määräysten päällekkäisyyksistä tai ristiriitaisuuksista
- Avoimet muotoilut aiheuttavat epävarmuutta soveltamisesta ja sitä kautta vaikutuksista

Johtopäätökset

- Uudistuksen ympäristö- ja ilmastovaikutukset eivät merkittäviä
 - Vähäisiä vaikutuksia voidaan havaita, jotka pääosin myönteisiä
- Kaivostoimintaa ja sen ympäristövaikutuksia sääntelevät useat muut lait
 - Ympäristövaikutusten kannalta keskeisenä voidaan nähdä ympäristönsuojelulaki
 - Riskiä ristiriitaisuuksista tai päällekkäisyyksistä voisi vähentää ympäristö- ja kaivosluvan samanaikainen käsittely ja viranomaisten välinen yhteistyö
- Viranomaisresurssien tarve kasvaa

Kiitos!

S Y K E

Suomen ympäristökeskus SYKE | Finlands miljöcentral | Finnish Environment Institute | syke.fi | ymparisto.fi